

lade være; det gjør altsaa ikke Skade; og kunde man tænke sig, at en 14 Aars Dreng kunde samle sig et Auditorium, hvorfor, saa ikke? Men Universitetet holder paa, at alle Forelæsninger ved samme skulle have en vis Betydning; Universitetet skaffer desuden Locale, Varme, Lys, og der er saaledes forbundet visse Fordele ved at kunne holde Forelæsninger der; det er derfor ikke muligt, saaledes at aabne Universitetets Kæfesele for Alle, som ville læse; der vilde desuden ikke være Plads — alene Hensynet til Pladsen er af stor Betydning. — Det Hovedpunkt, jeg anker over, er altsaa, at det ikke er oplyst, hvorledes Forholdene ere paa de andre Steder, som her omhandles. Men selv om det var oplyst, hvorledes Forholdene nu ere, saa kunde det jo godt være, at man i Sverrig, Norge eller Finland kunde træffe heelt forandrede Bestemmelser; ligesom den ærede Forslagsstiller har ifinde her at stille ganske andre Forlangender op for at blive Student end tidligere, saaledes kunde det være, at man i Rusland, i Sverrig eller Norge ogsaa kunde give ganske andre Bestemmelser i saa Henseende end de nu bestaaende — thi der er ligesaa temmelig og opfindsomme Folk der som her i Folkethinget — og naar da der saadanne Bestemmelser bleve gjældende, skulde de uden videre have Betydning og faae Gyltighed ogsaa her i Landet! Man kan have ondt ved at lære sit Eget ret tilbunds at kjende, og derfor maa det undskyldes, at man ikke veed ganske Bested med, hvorledes det er andre Steder; men jeg erindrer dog, at da Molbeck var i Sverrig, var der Noget, som kaldtes „Cautionsstudenter“. Det var Dreng, som i en Alder af 8 å 10 Aar med en Hovmester toge til Universitetet, meest Sønner af fornemme Adelsmænd, og Hovmestrene skulde paasee, at de ikke gjorde Noorden, og at de benyttede Undervisningen. Hvorledes skulde vi behandle saadanne Cautionsstudenter, om de endnu findes? I det Hele svarer Studentexamen andetsteds uden Tvivl ikke ganske til vor. Da jeg sidst gjorde mig bekendt med, hvorledes Forholdet i saa Henseende var i Sverrig, veed jeg, at Studentexamen der havde en meget mere privat Charakter end hos os; den blev afholdt af Decanus i vedkommende Facultet, og den gav

aldeles ikke de samme Garantier som denne Examen hos os. Magistergraden derimod svarede mere til baade Philologicum og Philosophicum hos os; men om det nu er saaledes, veed jeg ikke. Der var en Tid, hvor det at tage theologisk Embedsexamen, f. Ex. i Lund, paa ingen Maade aabnede Afgang til Ansættelse i hele Sverrig, men der fordrebes en særlig Indfødsret, og at Vedkommende skulde underkaste sig en særlig Examen af paagjældende Stifts Consistorium. Hvad skal igrunden forstaaes ved „Embedsexamen“? Hører dertil alle de andre Prøver udenfor den egentlige Examen? Hører f. Ex. til juridisk Examen den praktiske Prøve, til den theologiske den homiletiske og katechetiske Prøve? Der maatte gaaes ganske anderledes udførligt ind derpaa, end skeet er af den ærede Rigsdagsmand. Jeg troer, at ethvert Land bør anordne sin Embedsexamen, som det finder det hensigtsmæssigt, og denne almindelige Regel vil man finde anvendt overalt i den ganske Verden; jeg venter idetmindste paa, at Noget skal kunne bevise det Modsatte. Det kan naturligvis ikke være andet end Universitetet hjerfkomment, at andre Studenter frequentere det; men jeg veed dog ikke, om det skulde være rigtigt at give fremmede Studenter fri Afgang til de danske Stipendier, uden at have Sikkerhed for, at der vises Gjengjæld. I det daglige Liv kan man nok være ædelmodig, men i politiske Forhold er det altid godt at see paa sin egen Fordeel, og derfor skulle vi ikke saaledes uden videre aabne Døren for Andre til vore Stipendier. Det er os desuden ikke saameget om at gjøre at faae Norske og Svenske til at faae Afgang til Embeder her; thi vi have et rigeligt Antal Candidater til vore Embeder. Af samme Grund troer jeg, at der er noget Skjævt i den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand betragter Universitetets Priisopgaver. I een Henseende er jeg enig med ham, nemlig deri, at Videnskaben strækker sig vidt ud over alle Nationalitetens Skranter; Videnskaben er eens for hele Mennefteslægten, og naar et Videnskabernes Selskab derfor udsætter en Priisopgave, maa dens Besvarelse være aaben for Alle; thi Videnskabens Formaal er, ad alle Veie at finde Sandheden i de menneskelige Forhold. Med Hensyn derimod til Univer-